

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/34/2020
Identifikačné číslo spisu: 8315010623
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8315010623.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného L. L., pre zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 27. januára 2021 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10To/36/2018, zo 17. decembra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného L. L. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné rozsudkom, sp. zn. 3T/195/2015, z 12. júna 2018, na tam ustálenom skutkovom základe, uznal obvineného L. L. za vinného zo zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona.

Za to obvinenému podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, s použitím ustanovení § 36 písm. d), j), l), n), § 38 ods. 2, ods. 3 a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona podmienenčne odložil za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Okresný súd podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona určil obvinenému skúšobnú dobu vo výmere 4 roky a podľa § 51 ods. 4 písm. i) Trestného zákona mu zároveň uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Krajský súd v Prešove rozsudkom, sp. zn. 10To/36/2018, zo 17. decembra 2019, podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Humenné, sp. zn. 3T/195/2015, z 12. júna 2018, a postupom v súlade s § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému L. L. podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. d), j), l), § 38 ods. 3 Trestného zákona, uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Obvinený L. L. podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1

písm. h) Trestného poriadku, keďže mu podľa vlastných slov, mal byť uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Dovolanie odôvodnil tým, že v priebehu trestného konania opakovane žiadal o mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 Trestného zákona. Pokiaľ ide o jeho osobné pomery, uviedol, že pred nástupom do výkonu trestu sa staral o chorú matku, ktorá dlhoročne trpí roztrúsenou sklerózou a je odkázaná na pomoc inej osoby. V dôsledku jej nepriaznivého zdravotného stavu sa musel starať aj o svojho mladšieho brata O. L., ktorý je školopovinný a má bezlepkovú diétu. Nástupom obvineného na výkon trestu sa život rodiny veľmi sťažil. Z dôvodu matkinho psychického trápenia došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu. Obvinený uviedol, že pred spáchaním skutku viedol riadny život. V zázname z registra trestov nemal nijaký záznam a podľa správy obce U. žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a súrodencami, na verejnosti sa chová slušne a jeho správanie nebolo riešené na tamomšom obecnom úrade. Z pracovného posudku vypracovaného spoločnosťou Q., s. r. o., Snina vyplýva, že mal dobré pracovné výsledky, nemal žiadne priestupky, nebol disciplinárne riešený, v kolektíve bol obľúbený a zamestnávateľ bol spokojný s jeho pracovnými výsledkami. Ďalej argumentoval, že k spáchaniu skutku ho dovedli iba nepriaznivé okolnosti, zlá finančná situácia a absencia riadnych pracovných a životných príležitostí v regióne, kde žije. Krajský súd mal podľa obvineného pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, na zavinenie, pohnútku, priťažujúce ako i poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery ako aj možnosť nápravy. Krajský súd, na rozdiel od okresného súdu, neuznal u obvineného existenciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, hoci sa orgánom činným v trestnom konaní priznal a zároveň už počas prvého výsluchu uvádzal skutočnosti, ktoré mali napomôcť pri objasňovaní trestnej činnosti. Pokiaľ prokurátor na verejnom zasadnutí konanom 17. decembra 2019 pred krajským súdom uviedol, že obvinený nemal zo zákona vyživovaciu povinnosť voči svojej matke a súrodencom, tak v tomto smere obvinený dal do pozornosti § 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, podľa ktorého všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať. Súčasne podľa § 67 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine každé dieťa plní vyživovaciu povinnosť voči rodičom v takom rozsahu, aký zodpovedá pomeru jeho schopnosti, možnosti a majetkovým pomerom k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom ostatných detí. V konaní bolo preukázané, že otec obvineného pracuje ako vodič kamiónu diaľkovej dopravy, ktorý prichádza do miesta bydliska nepravidelne raz za mesiac, resp. raz za dva mesiace, a to len na pár dní. Uvedeného povolenia sa nemohol vzdať, nakoľko finančne zabezpečuje celú rodinu, vrátane prispievania na lieky pre svoju manželku - matku obvineného. V blízkom okolí od miesta svojho bydliska navyše nie sú iné vhodné pracovné pozície, ktorými by dokázal zabezpečiť všetky potreby rodiny. Obvinený ďalej poukázal na zmeny v právnej kvalifikácii skutku, keď tento bol, dokonca, aj na tom istom súde kvalifikovaný podľa § 355 ods. 2 [písm. a); doplnené najvyšším súdom] Trestného zákona aj ako zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Z týchto dôvodov mal krajský súd podľa obvineného pristúpiť na mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu ustanovenú Trestným zákonom v zmysle § 39 ods. 1 Trestného zákona. Účel trestu by tým z hľadiska individuálnej ako aj generálnej prevencie bol rovnako splnený. Navrhol, aby najvyšší súd vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10To/36/2018, zo 17. decembra 2019, bol porušený zákon v neprospech obvineného v ustanovení § 319 Trestného poriadku, aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu vo výroku o treste a aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Humenné tým spôsobom, že sa nestotožňuje s jeho dôvodmi. Nakoľko význam a intenzita uvádzaných osobných pomerov výrazne nevybočujú z rámca obvyklých prípadov, nie je podľa jej názoru daný dôvod ani na zhovievavejší postup pri ukladaní trestu. Vedenie riadneho spôsobu života pred spáchaním skutku, ba ani kladné charakteristiky obvineného v mieste bydliska a u zamestnávateľa, nie je možné považovať za také mimoriadne skutočnosti, ktoré by mohli viesť k záveru o neprimeranosti trestu uloženého na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby. K totožnému záveru, napokon, dospel aj krajský súd vo svojom rozhodnutí. Rozhodnutia súdov podľa prokurátorky vychádzajú zo zákonným spôsobom zisteného skutkového stavu veci a správneho právneho posúdenia. Navrhla, aby najvyšší súd dovolanie obvineného buď odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietol podľa § 392 ods. 1

Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Zo znenia citovaného dovolacieho dôvodu vyplýva, že jeho účinné uplatnenie pripúšťa iba dve verzie námietok. Výhrada spojená s primeranosťou uloženého trestu však nespadá ani pod jednu z nich. Dovolací súd teda nepreskúmava primeranosť trestu, pokiaľ nevybočuje z rámca zákonom ustanovenej, resp. upravenej trestnej sadzby.

Obvinený naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku odvíja z toho, že pri ukladaní trestu odňatia slobody v jeho prípade nedošlo k aplikácii mimoriadneho znižujúceho ustanovenia § 39 Trestného zákona.

K tomu možno uviesť, že najvyšší súd sa predmetnou námietkou už v minulosti zaoberal aj v kontexte vlastnej zjednocujúcej činnosti, pričom dospel k stanovisku, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedeného ustanovenia a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod (k tomu pozri bližšie S 5/2011, resp. aj R 51/2014).

Pokiaľ ide o krajským súdom neuznanú existenciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, k tomu najvyšší súd podotýka, že problematika zisťovania, resp. zhodnotenia ne/existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je v zásade otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z

preskúmania dovolacieho súdu v prípade, ak tento koná na podklade dovolania obvineného (R 18/2015). Odhliadnuc od konštatovaného, táto námietka v preskúmanom prípade nemá žiadne materiálne opodstatnenie, keďže obvinenému bol krajským súdom uložený trest odňatia slobody na samej dolnej hranici zákonom upravenej trestnej sadzby. Zákonom ustanovená trestná sadba bola u obvineného upravená postupom v súlade s § 38 ods. 3 Trestného zákona z pôvodných 7 rokov až 10 rokov na 7 rokov až 9 rokov; následkom prevažujúceho pomeru poľahčujúcich okolností, nehládajac na ich počet, je totižto zníženie hornej a nie dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby (§ 38 ods. 7 Trestného poriadku).

Napokon, otázka právnej kvalifikácie skutku nielenže nespadá pod uplatnený dovolací dôvod, ale vo svojej podstate sa vymyká aj tomuto dovolaciemu prieskumu, nakoľko nespĺňa podmienku upravenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Rozsudok okresného súdu v časti výroku o vine nebol ani len podrobený vecnému prieskumu zo strany odvolacieho súdu, keďže žiadna z procesných strán si v uvedenom rozsahu neuplatnila svoje právo na podanie riadneho opravného prostriedku.

Na podklade týchto právnych úvah najvyššiemu súdu neostávalo iné, než odmietnuť dovolanie obvineného spôsobom, ako je to vyjadrené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.